

К 792/Д 87

1200000868767

ТЕАТЪР
РУСЕ

Директор: СТЕФАН ПЕНЧЕВ

РАЗУЗНАВАНЕ

пиеса в 6 картини

от

ЛОЗАН СТРЕЛКОВ

лауреат на Димитровска награда

ДАР

от *Димитрина Пенчева*

сезон 1950 — 1951 г. първа постановка

ДИМО РАЧЕВ — журналист	Георги Гърдев
ЕНЧО ЕНЕВ — журналист, мобилизиран поручик	Спас Джонев
ВЕЛИСЛАВА ТУМПАРОВА, (Бойка)	Анни Бояджиева
ВЛАДИМИРОВ — член на ЦК на БРП (к)	Царева Василева
ГЕНЕРАЛ ЧАКЪРОВ, началник Щаба на войската	Александър Бечев
SS ПОЛКОВНИК ВЕСЕЛХОФ — от германското командване	засл. арт. Щилия Попов
ПОЛИТКОМИСАР на бригадата	Коста Трандафилов
КОМАНДИР на партизанска бригада	Симеон Ганев
СЛАВЧО — свързка на генерал Чакъров	Радич Радичев
КОСТА МАРИНОВ — метранпаж на в. „Заря“	Димитър Йорданов
МОГИЛАНСКИ — н-к на държавна сигурност	засл. арт. Ив. Дюлгеров
МАЙОР МАРКОВ — адютант на ген. Чакъров	Любен Бояджиев
БЛАГА — партизанка	Никола Кръстев
ДЕЛЧО — партизанин	Лили Радичева
СВЕТЛА — партизанка	Радослав Антонов
I ЖУРНАЛИСТ — фашизиран младеж	Диана Панова
II ЖУРНАЛИСТ	Иван Александров
III ЖУРНАЛИСТ	Атанас Балбузанов
IV ЖУРНАЛИСТ	Петър Костов
РАБОТНИК от печатницата	Иван Русев
ЖЕНАТА НА СИМО	Тодор Обрешков
ВОЙНИК — арестант	Христина Гешева
ПОЛКОВНИК КОСТОВ — началник на оперативния отдел при Щаба на войската	Мила Джонева
АГЕНТ	Магда Кирова
Партизани и партизанки	Никола Милушев
	Васил Георгиев
	Васил Антов

Режисьор: **Стефан Гадуларов**

Декори и костюми: Г. Наранашев Художник-изпълнител: Ц. Димитров

Инспициент: Кирил Калинов

Театърмайстор: Д. Найденов — Осветлител: Г. Хараламбиев

Изпълнители на костюмите:

Камен Пенков и Каролина Димитрова

Перуки: Г. Съчаков — Тапицер: Ив. Хвърлев

Фризури: Здр. и Ст. Станоеви

Суфлър: Ел. Костова

ЛОЗАН СТРЕЛКОВ

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868767

447-22

СТЕФАН ПЕНЧЕВ

Пред новия сезон

Отживялата буржоазна сентенция: „Изкуство за искусство“ е вече анахронизъм.

— „Не искусство за искусство, а искусство в служба на народа, искусство за издигане на неговата култура, за неговото възпитание, искусство за напредъка и прогреса на нашата страна“, — каза учителят на българския народ, др.Г. Димитров, по случай юбилея на народната артистка Адриана Будевска. Тия думи са верният указател за пътя, по който трябва да се развива нашето българско искусство.

Театърът е най-мощното средство за непосредствено масово въздействие и възпитание на народа. Сцената на българския театър трябва да стане трибуна за пропагандиране великите идеи на Маркс, Ленин, Сталин; трябва да стане гла-

МИНЧО НИКОЛОВ

СТЕФАН ГАДУЛАРОВ

ИЛИЯ КИСЕЛОВ

шатай за бързото построяване и утвърждаване на социализма в нашата страна, за заякчаване братството между всички трудещи се в света.

Българското народно правителство, начело на което стои любимият народен син и смел борец против фашизма, др. Вълко Червенков, обгражда с голяма обич и бащински грижи българската култура. С особена любов се ползува и нашият театър. Ние сме длъжни да оправдаем тая негова грижа и да докажем, че сме достойни за обичта му към нас.

Светът сега е разделен на два лагера: лагера на мира, на строителството и свободата и лагера на грабителството, на войната и робството. Среден път вече няма. Нашият път е определен и ярко очертан. Той е пътят на строителството и води към социализма. Тоя път са избрали всички народнодемократически страни, покровителствувани от великия Съветски съюз, начело на който е застанал мъдрият учител на цялото прогресивно човечество, другарят Сталин. Под неговото знаме, което ссчи благоденствие и мир, са наредени над 800 милиона жители, които със своите подписи заклеиха войната и ония, които искат отново да я възпламенят.

засл. арт. Иван Дюгеров

засл. арт. Шилиян Попов

Георги Георгиев

Иван Куманов

Коста Трандафилов

Театърът в този случай ще изиграе не малка роля в борбата против войната. От неговата сцена трябва да се нададе повика против гробокопачите на човешката култура, да се нададе призивът: „Война на войната!“ Това е наш дълг като хора на изкуството и като граждани на тази страна.

Този сезон в репертоара на Русенския народен театър са включени пиеси, които разкриват борбата на нашия народ за сваляне на фашизма — „Разузнаване“ от Лозан Стрелков; разобличаването на подпалвачите на нови войни — „Гласът на Америка“ от Б. Лавренев; борбата на руския пролетариат против царизма — „Разлом“ от Б. Лавренев и други.

Голяма част от репертоара се зема от съветската драма, която по своята идейност лежи най-близо до сърцето на българския народ. Съветската драма, която утвърждава строителството на социализма и комунизма, ще бъде отличен учител за нашата публика, а артистът ще открие в нея богати възможности за творческо проявление.

Стефан Пенчев

Директор на Народния театър — Русе

Цветана Николова

Александър Бечев

Васил Георгиев

Ева Ганева

Елисавета Морфова

Разузнаване*

Драмата на Лозан Стрелков „Разузнаване“ е първото драматично произведение на автора, известен до сега предимно като поет („Бент“, 1938; „Тревога“, 1940) и активен журналист и публицист. Трябва да се признае веднага, че още с този първи опит Лозан Стрелков се очертава като талантлив драматически писател.

Авторът е насочил вниманието си към един от най-напрегнатите етапи от антифашисткото съпротивително движение — май и юни на 1944 год., когато победоносната Червена армия, разгромявайки по целия фронт хитлеровите войски, се приближаваше все повече към нашата граница и когато партизанското движение у нас беше стигнало такива големи размери, че фашисткото правителство се принуди да хвърли срещу него цели дивизии. Лозан Стрелков се спира върху три главни момента: нелегалната, конспира-

*) Статията, която вземаме от сп. Септември, 1949, кн. 4, помества-
ме със съкращения.

Емилия Попова

Иван Русев

Радич Радичев

Тодор Обрешков

тивната борба в София; щаба на военно-жандармерийското и полицейско командване; въоръжената борба на партизаните в планините. Първият момент е представен във втората и четвъртата картина. Авторът ни пренася преди всичко в редакцията на един от тогавашните столични вестници — в „Заря“, за да ни покаже, как партийните работници намират възможност да използват редакцията като прикритие за конспиративна дейност и за организиране партизанското движение, а също тъй и за водене антифашистка пропаганда. В редакцията на „Заря“ се срещат прогресивни журналисти, партийни функционери, съзнателни работници — антифашисти; разбира се, не липсват и гестаповски оръдия, представени обаче само с едно лице — репортерът Вили. Авторът ни дава възможност чрез тая редакция да надникнем в някои основни прояви на фашисткия режим — цензурирането на печата, намесата на двореца във вестниците, антинародната политика и т. н. Но Лозан Стрелков е насочил вниманието си да ни обрисова редакцията преди всичко като средище на

Атанас Балбузанов

Венета Василева

Вилма Георгиева

Георги Гърдев

дейни комунисти в един важен момент от борбата, която нашият народ води срещу фашизма, като място, където намират израз възжеленията, надеждите и стремежите на широките народни маси. В тая среда изпъква особено журналистът Димо Рачев, който, служейки в това капиталистическо предприятие, не само поддържа връзки с работниците комунисти в печатницата и с важни партийни функционери, но използва самия вестник за прокарване на антихитлеристка и антифашистка тенденция. Несъмнено, в лицето на Рачев и стария работник бай Коста са нарисувани честни, смели, предани на партията борци. Тук е посочено как и в най-тежките моменти на терор работническата класа не губи вяра в утрешния светъл ден; активно включена в борбата, ръководена от испытаната Димитровска партия, тя върви твърдо към последното решително сражение.

Четвъртата картина ни пренася в квартирата на Димо Рачев, където става срещата с члена на Централния комитет Владимир и където бива натоварен със задача мобилизираният

Петър Костов

Лили Радичева

Любен Бояджиев

Сийка Русева

журналист поручик Енчо Енев. Владимиров е един от най-симпатичните образи в пиесата, твърд, последователен комунист, ръководещ партиен деец, който организира една смела акция — проникването в самия щаб на фашисткото военно и полицейско командване.

Тоя щаб е вторият обект, който привлича вниманието на автора. Военно-фашистката диктатура у нас в навечерието на голямата народна победа на 9 септември е представена главно с три образа: началник щаба на армията генерал Чакъров, германският полковник Веселхоф, който в същност направлява цялата въоръжена борба срещу комунистическата партия и партизанското движение, и полицейският началник Могилански. Това са три типични образа, дадени релефно и силно, характеризирани с най-съществените им черти.

Трябва да се признае умението на Лозан Стрелков да долови правилно най-типичното в образите на тия изтъкнати представители на германския и българския фашизъм, които не подбират никакви средства и употребяват варварска жесто-

Симеон Ганев

Венета Василева

Христина Гешева

Ани Бояджиева

кост в борбата си срещу народа, срещу освободителното партизанско движение. Първата, третата и петата картина, които се развиват в щаба на главното командване, са едни от най-сполучливите. Тук ние се срещаме не само с фашистките изверги, но и с представители на борещия се народ — арестуваният войник и жената на Симо (в трета картина), които са подложени на зверски изтезания, но не се поддават на насилията, остават верни на борбата и Партията. Особено героично и твърдо е държанието на майката, която не издава другарите си и организацията дори при вида на смъртта на собственото си дете. Тук, в щаба на армията, ние се запознаваме и със Славчо, еврзката на генерал Чакъров. Това е преданият партиен работник, подвижен и съобразителен, който от това важно място принася голяма услуга на движението.

Третият момент в пиесата на Лозан Стрелков представя самата партизанска борба, изобразена в последната, шеста картина. Партизаните се стягат за път след една сполучлива

Петър Костов

Султана Куманова

Димитър Йорданов

Иван Александров

акция; преглеждат ранените, проверяват редовете си, разпределят взетото оръжие. Пред нас умира партизанката Блага, тежко ранена в акцията. Трогателна е раздялата между нея и другарите ѝ. След това при партизаните пристига поручик Енчо Енев, чиято поява спомага за разкриването на предателката—провокаторка Велислава Тумпарова и спасяването на отряда от ново предателство и нови жертви. С тая сцена завършва и пиесата — с пълна вяра в победата, особено след като партизанската бригада е очистена от проникналия в нейните редици враг. Въпреки изненадата и смущението, създадени от разкриването на Велислава, все пак краят е ярко оптимистичен.

Това са трите основни момента от действителността, върху които е спрял вниманието си авторът на „Разузнаване“. Несъмнено, те са тясно свързани помежду си. Това е в същност основата, върху която са поставени и се разрешават два проблема — от една страна проблемът за еволюцията на честния интелегент и от друга — проблемът за агент-провокаторството и предателството в антифашисткото движение. В

Никола Кръстев

Никола Милушев

Царева Василева

Васил Антов

първия случай това е журналистът Енчо Енев, мобилизиран в щаба на главното военно командване—несъмнено, един правдив образ. Войната разтърсва из основи тоя лутащ се, колебаещ се интелгент, който губи почвата под краката си, изпада в безизходност и намира пътя си благодарение на прозорливостта на Партията. В началото безучастен в борбата, поручик Енев в края се намесва решително в нея и се нарежда в редиците на партизаните-борци. Той издържа истински изпит на борец при разкриването и разобличаването на провокаторката Велислава, издигайки се над личните си чувства.

Вторият проблем се разкрива чрез образа на Велислава Тумпарова, момиче от буржоазен произход, дъщеря на деветоюнец, която успява да се вмъкне в нелегалната борба като агент на полицията и извършва редица предателства. Не може да се смята за неправилно вплитането в тъканта на пиесата един образ като тоя на Велислава, колкото и той да прозвучава като дисонанс в цялата героична атмосфера на борба, самопожертвувателност и преданост към Партията и

Мила Джонева

Радослав Антонов

Диана Панова

Светла Гърдева

народа, проявени от борци и антифашисти като Рачев, Владимир, партизаните, жената на Симо, арестуваният войник и т. н. Провокацията и предателството, за съжаление, намират място в освободителното движение.

Трябва да се отбележи, че Лозан Стрелков проявява редица ценни качества на драматург. Преди всичко неговата творба се отличава със забележителна сценичност. Той е построил пиесата си много сръчно. Действието е раздвижено, развива се живо, следи се с интерес, увлича. В това отношение Л. Стрелков показва умение, което твърде често е чуждо на българските драматурзи. Друго ценно качество на пиесата е живият и естествен диалог — едно значително постижение на автора. Ценно качество на пиесата е също нейната силна политическа заостреност, която хвърля ярка светлина върху събитията у нас през последните месеци преди 9 септември.

Не се съмняваме, че всички тези качества ще осигурят траен успех на „Разузнаване“.

Проф. Петър Динев

Цанко Димитров

ХУДОЖЕСТВЕНО-АРТИСТИЧЕН СЪСТАВ
на
ДЪРЖАВЕН НАРОДЕН ТЕАТЪР — РУСЕ
сезон 1950 — 1951 г.

РЪКОВОДСТВО:

Стефан Пенчев — директор
Минчо Николов — зам. директор
Стефан Гадуларов — режисьор
Илия Киселов — драматург

АРТИСТИ:

засл. арт. Иван Дюлгеров
засл. арт. Щилян Попов
Георги Георгиев
Иван Куманов
Коста Трандафилов
Цветана Николова
Александър Бечев
Васил Георгиев
Ева Ганева
Елисавета Морфова
Емилия Попова
Иван Русев
Радич Радичев
Тодор Обрешков
Атанас Балбузанов
Венета Василева
Вилма Георгиева
Георги Гърдев
Кина Македонска
Лили Радичева
Любен Бояджиев
Сийка Русева

Симеон Ганев
Спас Джонев
Христина Гешева
Анни Бояджиева
Петър Костов
Султана Куманова
Димитър Йорданов
Иван Александров
Никола Кръстев
Никола Милушев
Царева Василева
Васил Антов
Мила Джонева
Радослав Антонов
Диана Панова — ст. артистка
Светла Гърдева — ст. артистка
Цанко Димитров — худ. изпълнител
Вяра Гадуларова — инспициент
Кирил Калинов — инспициент
Цветана Манолова — инспициент
Елена Костова — суфльор
Стоян Маринов — суфльор

СЛЕДВАЩА ПРЕМИЕРА:

„Г л а с ъ т на Америка”

от
Борис Лавренев

постановка:
Стефан Гадуларов

